

Kari Tudományos Diákköri Konferencia

Nemzeti Közszolgálati Egyetem

Rendészettudományi Kar

2022. április 27.

Kiemelt sportrendezvény biztosítása a Groupama Arénában

Jelige: *Aréna*

Pályamunka lezárásának időpontja: *2022. március*

2022.

Tartalomjegyzék

Kiemelt sportrendezvény biztosítása a Groupama Arénában.....	1
1. BEVEZETÉS.....	3
1.1 Témaválasztás indoklása.....	3
1.2 Hipotézis.....	3
2. ALAPGONDOLATOK.....	5
2.1 Rendészeti szervek és szereplők a közbiztonság fenntartásában.....	5
2.2 Biztonság	6
2.2.1 Biztonság, mint alapvető fogalom	6
2.2.2 Biztonság szerepe a sportrendezvények tekintetében	7
3. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR.....	9
3.1 Rendezvénybiztosítás	9
3.2 Jogszabályok a sportrendezvények biztosításában	10
4. EGY KIEMELT LABDARÚGÓ – MÉRKŐZÉS BIZTOSÍTÁSA A GROUPAMA ARÉNÁBAN	15
4.1 A Groupama Arénáról általánosságban	15
4.2 Biztonsági értekezlet.....	19
4.3 Biztonsági terv	21
4.3.1 Az adott rendezvényről a már rendelkezésünkre álló adatok	21
4.3.2 A közbiztonsági helyzet szerepe a sportrendezvények biztosítása során	26
4.3.3 Együttműködés komplexitása egy mérkőzés során	27
4.3.4 Terrortámadás egy sportrendezvényen?.....	28
4.3.5 Kiűritési terv.....	29
4.4 Biztonsági terv kiegészítése egy kiemelt kockázatú mérkőzés esetén.....	30
5. KIEMELT SPORTRENDEZVÉNY BIZTOSÍTÁSÁNAK ÖSSZEFOGLALÓJA	32
6. BEFEJEZÉS.....	34
6.1 Hipotézis beigazolódása vagy cáfolása.....	34
6.2 Észrevételek	34
6.3 Javaslatok.....	36
7. ÖSSZEGZÉS.....	38
8. IRODALOMJEGYZÉK	39
9. ÁBRAJEGYZÉK	41

1. BEVEZETÉS

1.1 Témaválasztás indoklása

Napjainkra egyre nagyobb szerepet kap a magánbiztonsági szektor a közbiztonság megteremtésében, az állampolgárok szubjektív biztonságérzetének javításában. Ma már akár egy sportrendezvény, vagy akár egy zenés-táncos fesztivál elképzelhetetlen személy- és vagyonőrök jelenléte nélkül. Miért lehet ez, és vajon ez fog-e még változni valamilyen irányba a jövőre nézve? Képes lehet egy magánbiztonsági cég ellátni mindazon feladatokat egyedül, amiket eddig a rendőrség, illetőleg más szervek bevonásával tett? Dolgozatomban többek között ezekre a kérdésekre keresem a választ. Személyes tapasztalataim alapján sportrendezvény biztosításában látom a válaszokat, illetve ez az a terület, amelyről úgy gondolom, hogy rendelkezik azokkal a tulajdonságokkal, amelyben a civil szféra minél inkább vezető szerepet kaphat.

Ez a témakör már a gimnáziumi éveimben is nagy szerepet kapott, és egyebek mellett ez is hozzájárult ahhoz, hogy a Nemzeti Közsolgálati Egyetem Magánbiztonsági és Önkormányzati Rendészeti Tanszék biztonsági szakirányát válasszam. Azt gondolom, hogy ezen a szakirányon, ahol civilként tanulunk a hivatásos társaink között, a lehető legjobban tudom megvizsgálni azt, hogy hogyan lehet velük együtt dolgozni, mik lehetnek azok a feladatok, amiket esetleg egy a magánbiztonságban dolgozó szakember is megfelelően el tud látni.

1.2 Hipotézis

A fő irányvonalamnak egy kiemelt biztonsági kockázati labdarúgó mérkőzés biztosítását választottam több okból kifolyólag is. Már itt az egyemen eltöltött időm alatt, mindig nagyon érdekes volt számomra az a fajta pezsgés, ami egy mérkőzés folyamán zajlott a Groupama Arénában, ami nagyjából tizenöt perc sétára található az egyetemtől. Ez a Stadion ad otthont a Ferencvárosi Torna Clubnak¹, melyet a Fradi Biztonsági Szolgálat Kft. biztosít. Úgy gondolom, hogy ez a helyszín, valamint az adott magánbiztonsági cég is válaszokat tud nekem adni, az általam fejtegetett kérdésekre. Ezeknek köszönhetően az alábbi hipotézisemet fogalmaztam meg: Egy kiemelt sportrendezvény biztosítása végrehajtható – e kizárólag a magánbiztonsági szektor szereplői által?

Dolgozatomban a fenti felvetést kívánom egyrészt a témakörben fellelhető anyagok elemzésével, másrésztől személyes (a kiemelt mérkőzések biztosításában történő részvétel

¹ Groupama Aréna, Bemutatókozás <https://www.groupamaarena.com/bemutakozas> (letöltve: 2022.03.23.).

során megszerzett) tapasztalataim alapján megerősíteni, vagy cáfolni. Anyagomban megállapításokat és következtetéseket teszek, valamint a további hatékonyabb működésre vonatkozó szakmai javaslatokat fogalmazok meg.

2. ALAPGONDOLATOK

2.1 Rendészeti szervek és szereplők a közbiztonság fenntartásában

A Rendészettudományi Szaklexikon² értelmezése alapján, a rendészetnek négy nagyobb tevékenységét tudjuk elkülöníteni. Fontos, hogy a rendészet a közigazgatásnak a része, elsődleges feladata, hogy az állam belső rendjét, a közrendet és a közbiztonságot fentartsa. Azokat a sértő és veszélyeztető jogsértő cselekményeket kell megelőznie, elhárítania és megszakítania, amelyek fenyegetik a társadalom tagjait valamint az ő fundamentális értékeit.³ Lényeges hangsúlyozni, hogy ezeket a jogsértő cselekményeket akár legitim fizikai erőszak alkalmazásával is elháríthatják az állam által erre felruházott szervek.⁴

A közrend, közbiztonság megteremtése és fenntartása egy elég szerteágazó, többszereplős tevékenység. Ezt a feladatot nem lehet kizárólagosan a rendőrségtől, az erre rendelt állami szervtől elvárni.⁵ Ez alapján ki lehet jelteni, hogy maga a közbiztonság megteremtése lényegében egy társadalmi együttműködés, közös munka eredménye.

Számos helyen fogalmazódik meg az a kérdés, hogy vajon csak a rendőrség őrizheti meg a rendet? Dr. Christián László több művében is hangsúlyos szerepet kap maga a komplementer rendészeti rendszer.⁶ A komplementer rendészet erre a kérdésre adja meg a választ. A rendvédelmi szervek és a rendvédelmi feladatot ellátó szervezetek mellett ma már nagy hangsúlyt kapnak a komplementer rendészeti szervek is. Ide sorolhatók az önkormányzati rendészet, az egyes rendészeti feladatokat ellátók, a magánbiztonsági szektor szereplői valamint a civil szerveződések is, melyek közül a polgárőrség emelkedik ki ma leginkább Magyarországon.

Hogyan és milyen módon alakulhatott ki a civil szereplők ilyen mértékű bevonása a biztonság megteremtésébe? A jelenkori demokráciák kialakulásával egyidejűleg jelennek meg a korhoz kapcsolható alapvető jogok, mint például a tulajdonhoz való jog. Napjainkban az ezen kialakult jogok alkotják a mai politikai rendszer alapját. A rendszerváltáshoz szorosan kapcsolódó jelenség volt a privatizáció, melynek következtében a magántulajdon ismét teret nyert, ez alapján pedig elég jelentős vagyoni differencia alakult ki. Megnőtt a vagyon elleni

² BODA József et al. (szerk.): Rendészettudományi Szaklexikon. Dialóg Campus, Bp., 2019.

³ BODA J. et al. (2019.) i. m. biztonság címszó p. 66.

⁴ BODA J. et al. (2019.) i. m. legitim erőszak címszó p. 365.

⁵ 1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről

⁶ Rendészeti szervek” in JAKAB András – FEKETE Balázs (szerk.): Internetes Jogtudományi Enciklopédia (Alkotmányjog rovat, rovatszerkesztő: BODNÁR Eszter, JAKAB András) <http://ijoten.hu/szocikk/rendeszeti-szervek> (2018). [63]

bűncselekmények száma, és ezáltal a közbiztonság rohamosan romlott. A rendőrségnek a monopol helyzete megszűnt, hiszen ahogy megjelent a magántulajdon, egyre jobban került előtérbe a magán és a polgári rendfenntartás.⁷ Ezenkívül megjelenik a személy – és vagyonvédelem, mint szolgáltatás a piacon, amely hozzá járul az egyén személyhez fűződő jogainak hatékonyabb védelméhez.⁸ Hiába az egyik alapvető feladata az államnak az állampolgárok tulajdonának a megóvása, ki kell emelnünk azt a tényt is, hogy napjainkra nem csak az állam az illetékes a tulajdon biztosításában.⁹

Saját kutatási témámra vetítve úgy gondolom, hogy ahogyan kialakult a nem állami és állami szereplők viszonyrendszere az évek alatt, úgy ez a fajta rendszer még inkább fog változni a jövőre nézően. Egy kiemelt sportrendezvény biztosításában jelenleg a rendőrség a vezető szerep, és ez a rendeltetése napjainkban még megkérdőjelezhetetlen, vagy mégsem? Vajon tudnak a magánbiztonsági szereplők olyan szintig fejlődni, hogy képesek legyenek megoldani akár egy kiemelt labdarúgó mérkőzés biztosítását állami szereplők bevonása nélkül? Mindemellett fontos azt is kiemelni, hogy egy ilyen rendezvény esetében nem mehetünk el az olyan egyéb szereplők mellett sem, mint például a Katasztrófavédelem, az Országos Mentőszolgálat vagy akár a Budapesti Közlekedési Zrt. munkatársai.

2.2 Biztonság

2.2.1 Biztonság, mint alapvető fogalom

Amikor sportrendezvények biztosításáról beszélünk, fontosnak tartom, hogy mondjunk néhány szót magáról a biztonságról, mint fogalomról. A Rendészettudományi Szaklexikon megfogalmazása szerint egy igen sokrétű, összetett fogalom, az állam és a társadalom érdekeinek, értékeinek, az ország területének és lakosságának külső és belső fenyegetettségtől mentes állapotát fejezi ki.¹⁰

A biztonságot, mint emberi igényt már régóta megfogalmazták. Ezek közül az egyik legismertebb mérőföldkő Abraham Maslow nevéhez fűződik. Az ő kutatásai bizonyítják, hogy az embernek a fiziológiai szükségletei után, mint következő igény már a biztonság áll. (Maslow – piramis)¹¹ Ezek alapján bizonyított, hogy a biztonság létjogosultsága már a 20. században is

⁷ KEREZSI-NAGY (49. j.) 275.

⁸ *A személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII törvény*

⁹ 1744/2013. (X.17) Korm. határozat a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2013–2023).

¹⁰ BODA J. et al. (2019.) i. m. biztonság címszó p. 66.

¹¹ MASLOV, Abraham: *Toward a Psychology of Being*. 1968. Ford. Turóczi Attila. Ursus Libris, 2003, 62., 100.

egy megkérdőjelezhetetlen emberi szükséglet volt, mely napjainkra csak még nagyobb szerephez jutott.

A biztonságot, lényegét tekintve nem lehet fizikailag megfogni, önmagától nem képes kialakulni. Úgymond egy térkorláttal rendelkező alapvető értelmezése lehetséges, mint például a fenyegetettség hiánya. Akkor tudjuk pontosan meghatározni, amikor valódi, fizikailag megfogható eredmény keletkezik, mely úgy jöhet létre, ha a tartalomhoz magát a szakjelzőt is hozzárendeljük.¹²

Fontos, hogy a biztonsági állapot, az emberek biztonságérzete folyton változik. Rengeteg olyan külső befolyásoló tényező van rá hatással, amik esetlegesen csak abban az adott pillanatban jelentkeztek. Ezért lényeges, hogy folyamatos egyensúlyra törekedjenek a biztonság megteremtői. Ehhez pedig szükséges, hogy a biztonság több szinten legyen szabályozva, és mindig nagy hangsúlyt kell fektetni, a már meglévő és a várható kockázat nagyságára, ami alapján meg lehet már határozni a szükséges védelem erejét és mértékét. Ez a tényállás sohasem önellátó. A biztonságot szolgáltató szakembereknek mindig törekedniük kell arra, hogy a lehető legtöbb helyzetre fel legyenek készülve, megfelelő szakmai tudás birtokában legyenek.

A biztonsági tevékenységre külső és belső kockázati tényezők gyakorolnak hatást. Ezeknek az akadályozása vagy teljes kirekesztése a sikere a biztonság megteremtésének. Ki kell hangsúlyozni, hogy ezeknek az intézkedéseknek kockázatarányosnak kell lenniük, hiszen a biztosításnak már olyan szintjeit érhetik el, amikor már túlbiztosításról beszélünk, ami szintén egy negatív hatást képes kiváltani. Azt is ki kell hangsúlyozni, hogy százszázalékos védelmet megalkotni elérhetetlen. Viszont ha tudjuk, hogy a káros esemény milyen gyakran következik be és ez milyen nagyságú kárt tud okozni, akkor egy kockázati mátrix¹³ segítségével tudjuk értékelni az eseményeket védelmi szempontból. Ugyanakkor azt is bele kell kalkulálnunk, hogy az az adott negatív esemény eddig még nem következett be, de fennáll a lehetősége, ezért fontos, egy környezettanulmányt is el kell végezni.

2.2.2 Biztonság szerepe a sportrendezvények tekintetében

„Egyed István már az 1900-as évek elején megfogalmazta mindazt, ami a sportrendészetre is igaz. A sportrendezvények biztosítása során ugyanis a legfontosabb a biztonságos lebonyolítás. Ismert tény, hogy százszázalékos biztonság nem létezik, ugyanakkor a jogszabályok és sportszövetségi belső szabályzatok alkalmazása során mindvégig ez a törekvése a

¹² Dr. Habil. CHRISTIÁN László (szerk.): Létesítményvédelem NKE RTK Bp., 2014. 7.

¹³ Dr. Habil. CHRISTIÁN László (szerk.): Létesítményvédelem NKE RTK Bp., 2014. 8.

*sportrendészet szereplőinek.*¹⁴ Ugyanakkor a sportrendezvények biztosításának, csak úgy, mint minden esemény biztosításának az egyik alapvető eleme a biztonság garantálása az állampolgárok számára.

A sportesemények lebonyolításának az egyik alap összetevője magának a rendezvénynek a biztosítása,¹⁵ amelyben „*Alig vitatható igazság, hogy a biztonság immateriális termék, amelynek létrehozásában fő termelője, a rendőrség kulcspozícióban van*”.¹⁶ Ez napjainkra már nem kizárólagosan a rendőrség hatáskörébe tartozik, habár a fent említett idézetben foglaltak alapján az egyik alapvető pillér, mégis mára eltűnni látszik ez a fajta monopol helyzete, hiszen a Rendszerváltás után, a magánbiztonság megjelenésével egyre nagyobb teret kap a civil szektor is.¹⁷

A biztonság egyfajta termék, szolgáltatás, amit biztosítani kell az állampolgárok számára, és ezeknél a sportrendezvényeknél a fő végcél a rendbontásoknak a kialakulása és a megelőzése.¹⁸ A biztosítás szereplőinek figyelembe kell venni az újfajta technológiák alkalmazását és a gyakorlati tapasztalatokat is, mind az intézkedések, mind pedig a lehetséges rendbontások tekintetében. Ezen felül nagy figyelmet kell fordítani a jogi háttér változásaira is, hiszen az adja meg az alapkövét a helyes biztosításnak.

¹⁴ Dr. Tóth Nikolett Ágnes: Sportrendészet a sportigazgatás rendszerében, NKE, Bp. 2019 8.

¹⁵ Cserny Ákos – Dr. Habil. Christián László: Gondolatok a (sport)rendezvények biztonságának fokozásához, Belügyi Szemle, 2020/11 71.

¹⁶ Korinek László: Privát biztonság. Belügyi Szemle, 1998/12. Előszó. 3.

¹⁷ CHRISTIÁN László (szerk.): A magánbiztonság elméleti alapjai. NKE RTK, Bp., 2014. p. 15.

¹⁸ Dr. Tóth Nikolett Ágnes: Sportrendészet a sportigazgatás rendszerében, NKE, Bp. 2019 5.

3. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR

„Magyarország Alaptörvénye¹⁹ minden állampolgára számára biztosítja a személyi sérthetlenséget, a gyülekezés szabadságát, és ennek keretében jogokat biztosít ezek megvédésére. A védelem megválasztásának formája és milyensége az állampolgár döntésének része lett, amellyel széleskörűen élhet.”²⁰ Ezen alapjogok jogok gyakorlása minden ember számára lehetséges, éppen ezért azon potenciális személyeknek is igen magas a száma, akiknek védeni kell az egyéni szabadságát, valamint a tulajdonukhoz kapcsolódó vagyont. Ezt, a mindennapi életben hatósági rendvédelmi szervezetek és a magánbiztonsági szektor szereplői egyaránt végzik, különböző területeken, eltérő mértékkel.

3.1 Rendezvénybiztosítás

A rendezvény fogalmának Christián László általi meghatározásával egyetértve az nem más, mint „*egy adott szempont szerint, valamely szervezet vagy magánszemély által rendezett társasági esemény, közös összejövetel, ahol különböző emberek valamilyen célból találkoznak, alkalmi állandó vagy folyamatos jelleggel.*”²¹ Ebben a fogalmi meghatározásban is megfigyelhető, hogy nem csak állami céllal kerülhetnek megrendezésre rendezvények, hanem a civil szféra szereplői által is, tehát logikusnak mondható, hogy ezek alapján a biztosításban a hatóságokon kívül a magánbiztonságban dolgozó szakemberek is kiveszik a részüket, egyfajta kooperációt alkotva.

Egy másik fontos definíció, ami ide kapcsolódik az maga a rendezvénybiztosítás fogalma. Ezalatt azokra az intézkedésekre és cselekvésekre kell, gondolunk, amelyek az emberek kis csoportjait vagy akár tömegeket vonzó események esetében biztosítják a rendezvényen jelenlévők személyi és vagyoni biztonságát.²²

Maga a rendezvénybiztosítás, és mint olyan a sportrendezvények biztosítása is egy elég speciális szaktudást igénylő ágazata magának a biztosításnak. Az intézkedéseknek és a védelmi feladatoknak, gyorsnak, összeszedettnek és jogszerűnek kell lenniük. Ellenkező esetben az anyagi károkon túl, akár emberi életek is veszélybe kerülhetnek.

¹⁹ Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)

²⁰ CHRISTIÁN László (szerk.): Személy – és vagyonvédelem NKE RTK Bp., 2014. 107.

²¹ CHRISTIÁN (2014) i.m. 107.

²² CHRISTIÁN (2014) i.m. 108.

A rendezvénybiztosítás célja véleményem szerint mindig változik, hiszen függ a rendezvény típusától, nagyságától, biztonsági szintjétől. Viszont vannak olyan általános célok, amelyek minden esemény megszervezésénél univerzálisan megjelennek. Ilyen célok lehetnek:

- a rendezvény zavartalanságának biztosítása,
- a rendbontásra irányuló törekvések megakadályozása,
- a rendbontást előidéző személyek kiszűrése, és a rendőri szervekkel együttműködve ezen személyek kiemelése,
- az illetéktelen személyek távoltartása,
- a rendezvényen megjelenő vezetők, védett személyek testi épségének a biztosítása.²³

3.2 Jogszabályok a sportrendezvények biztosításában

Mint az eddigiekből is jól látszik, a rendezvénybiztosítás egy rendkívül szerteágazó és sokoldalú folyamat, melynek az egyik végterméke maga a biztonság, az állampolgárok szubjektív biztonságérzete. Éppen ezért nagyon fontos, hogy jogilag is megfelelően szabályozzák.

Alapvető jogszabályok

Négy nagyon lényeges törvényt kell megemlítenünk, de ezeken kívül még számos jogszabály kapcsolható a sportrendezvények biztosításához.

Az első törvény a gyülekezési törvény²⁴, amely ide kapcsolható, hiszen mindenkit megillet a gyülekezési jog, mint alapvető szabadságjog. Ennek a jognak a gyakorlása közben a rendezvényeken az állampolgárok szabadon kinyilváníthatják a véleményüket. Viszont itt figyelniük kell a biztosításban résztvevő szereplőknek arra, hogy ez mások szabadságát és jogait nem sértheti, valamint nem valósíthat meg bűncselekményt, vagy arra való felhívást sem. Személyes tapasztalatom ezzel kapcsolatban, amikor a Groupama Arénában voltam, mint megfigyelő egy mérkőzés biztosításánál, hogy azokat a molinókat, transzparenszeket, amiket a szurkolók szeretnének bevinni, előzetesen be kell jelenteni, és ott a helyszínen is be kell mutatni a személy – és vagyonőrök számára, hogy még véletlenül se adjanak okot rendbontás kialakulására. Ezzel is egy lehetséges kockázatot csökkentve.

A rendőrségről szóló törvény²⁵ is nagyon lényeges. Elsősorban meghatározza a rendvédelmi szervnek a szükséges feladatokat, intézkedéseket. Ide sorolhatók például a közbiztonságra

²³ CHRISTIÁN (2014) i.m. 108.

²⁴ 2018. évi LV. törvény a gyülekezési jogról

²⁵ 1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről

veszélyes eszközökkel kapcsolatos teendők, valamint azok a feladatok, amíg a közbiztonság rendjét garantálják.

Mivel a rendezvényeket az állami szektor szereplőin kívül a magánbiztonsági szféra munkatársai is biztosítják, ezért fontos, hogy az ő tevékenységük és szerepkörük is megfelelően jogilag szabályozott legyen. Ezt a szükséges jogi keretet a személy- és vagyonvédelmi, valamint magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény²⁶ adja meg. Ezen törvény többek között előírja, hogy melyek a személy- és vagyonvédelmi tevékenység területei, melyek közül az egyik a rendezvénybiztosítás maga valamint, hogy mire jogosult a személy- és vagyonőr a rendezvénybiztosítás során.

A sportról szóló törvény²⁷ az egyik alappilére, jogszabályi alapja a rendezvénybiztosításnak, melynek a végrehajtására vonatkozó egyéb részletszabályokat az 54/2004. (III. 31.) Korm. rendelet a sportrendezvények biztonságáról tartalmazza. Ez a törvény determinálja, hogy egy sportrendezvény milyen biztonsági kockázati besorolást kapjon. A besorolási szinteket három szintre lehet osztani; normál, fokozott, valamint kiemelt.

A jogszabályban determinált sportrendezvények biztonsági kockázati szintjét, illetve a fokozott biztonsági kockázatú mérkőzések esetén a beléptető rendszer alkalmazásának kötelezettségét az Országos Rendőr – főkapitányság, a sportrendezvény szervezőjével folytatott egyeztetést követően, valamint a saját maga (ORFK) által működtetett Minősítő Bizottság javaslata után hozza meg a döntést. A Minősítő bizottság tagjai: az ORFK, az Országos Mentőszolgálat, a katasztrófavédelem, a Legfőbb Ügyészség, az Országos Bírósági Hivatal elnöke, a sportpolitikáért felelős miniszter, illetve a sportágak országos sportági szakszövetségei által kirendelt szakértőkből áll. ²⁸

Ezen fenti rendelkezéseket még egyébiránt kiegészítik a hazai és a nemzetközi rendelkezések is. A labdarúgó – mérkőzések esetében is számos ilyen rendelkezés található meg, amelyeket figyelembe kell venni egy sportrendezvény lebonyolítása során. Ide tartozik A Magyar Labdarúgó Szövetség (MLSZ) Biztonsági Szabályzata, a Nemzetközi Labdarúgó Szövetség (FIFA) Stadionbiztonsági és Rendelkezési Szabályzata (Stadium Safety and Security

²⁶ 2005. évi CXXXIII. törvény a személy – és vagyonvédelmi, valamint magánnyomozói tevékenység szabályairól 1. §, 25. §, 27-32. §.

²⁷ 2004. évi I. törvény a sportról

²⁸ 2004. évi I. törvény a sportról 68/A. §. (1)

Regulations), illetve az Európai Labdarúgó Szövetség (UEFA) Biztonsági és Rendelkezési Szabályzata (Safety and Security Regulations).²⁹

Szervező, rendező, közreműködő

A sportrendezvényeknek az általános felelőse a mai magyar jogszabályok alapján a szervező, ugyanakkor vannak olyan tényezők, amelyek ezt képesek befolyásolni. Alapesetben a szervezőnek a helytállási kötelezettsége kiterjed magának a rendezvénynek a megszervezésére, lebonyolítására, illetőleg a normál – és a fokozott biztonsági kockázatú eseményeken, magának a sportlétesítménynek a belső biztosítására is. Ezek a szervezők attól függően, hogy hazai vagy nemzetközi mérkőzésekről van szó, lehetnek azok a sportegyesületek, amelyek a nemzeti mérkőzéseken megszervezik az adott találkozót, vagy a nemzetközi bajnokságok esetében, azok a sportági szakszövetségesek, amelyek vendégül látják a külföldi csapatot.³⁰ Ezen kívül fontos, hogy egy kiemelt biztonsági kockázatú sportrendezvény biztosítása esetén, a sportlétesítményen belüli biztosítást a rendőrség közfeladatként végzi.³¹

Mint ahogy az előző bekezdésben említettem, vannak olyan esetek, amikor nincsen, vagy csak részben van felelőssége a szervezőnek; „*a labdarúgás sportág tekintetében a szakszövetség, a sportági szövetség, valamint a versenyrendszerben részt vevő sportszervezet szakirányú képesítéssel rendelkező biztonsági felelőst köteles alkalmazni.*”³² Azt, hogy mik azok a szakirányú képesítések, illetőleg mik a követelmények, azt a Magyar Labdarúgó Szövetség határozza meg. Futball mérkőzéseket tekintve, a szervező bizonyos részben mentességet kap a rendezvény biztonságos megszervezésének felelőssége alól, ugyanakkor neki, mint szervezőnek kell kiválasztani, a megfelelő biztonsági felelőst.

Kiemelt találkozók kapcsán, a vendégszurkolók számára a vendégcsapat sportegyesületének meg kell szerveznie az utazást is. Ez egy ilyen kockázatú mérkőzés esetén kötelező erejű, és nem pedig opcionális. Az utazás során utazó rendezőről beszélhetünk, míg a mérkőzés ideje alatt már vendég rendezőről, akinek a vendégsektorban kell tartózkodnia. Törvényi megfogalmazás szerint, amikor a szervező rendezőt bíz meg, akkor mind a kettejüket egyetemleges felelősség terheli.³³ A gyakorlatban viszont, amikor rendbontás történik az

²⁹ Cserny Ákos – Christián László: Gondolatok a (sport)rendezvények biztonságának fokozásához, Belügyi Szemle, 2020/11 77.

³⁰ 2004. évi I. törvény a sportról 66. § (1), 68/A. §. (3)

³¹ 2004. évi I. törvény a sportról 68/A. §. (4)

³² 2004. évi I. törvény a sportról 65. §. (3)

³³ 2004. évi I. törvény a sportról 66. §. (1)

elsődleges felelősség a szervezőre hárul, amit abban az esetben tud áthárítani a rendező szerve, ha rendezői hiányosságok merülnek fel körülményként.

Vannak olyan esetek, amikor viszont a szervezőnek nem csak egy lehetőség, hogy rendezőt vagy rendező szervet kelljen megbízni, hanem rendelet írja elő.³⁴ Ilyen külső körülmény például, ha a közterületen megtartott mérkőzés során a résztvevők és a nézők létszáma eléri az ötezer főt, vagy abban az esetben, ha a közterületen megrendezett sportrendezvény jelentős forgalmi változást okoz.

Különbséget kell tennünk rendező és rendező szervezet között. Habár hasonló az elnevezés, mégis két külön szerepkört takar. „*Rendező szervnek csak a személy-, vagyonvédelmi és magánnyomozói tevékenységről szóló törvény hatálya alá tartozó egyéni vagy társas vállalkozás, rendezőnek csak a hatóság által kiállított személy-, vagyonvédelmi igazolvánnyal rendelkező - a képzésekkel kapcsolatos jogszabályban és a sportági szakszövetség belső szabályzatában meghatározott képesítési, képzési követelményeknek megfelelő, a sportrendezvényen való rendfenntartásra felkészített - személy bízható meg.*”³⁵ Tehát a rendező szerv lényegében magánbiztonsági szereplő, míg maga a rendező egy hivatásos szerv egyik megbízott delegáltja. Ezek alapján egyik szereplőt sem lehet kizárni egy sportrendezvény biztosításából.

A fentiek függvényében, valamint a jogi szabályozásoknak köszönhetően elmondhatjuk, hogy a szervező általános feladatköre és ezáltal a felelőssége is eloszlik. A különböző feladattípusokat csoportokba tudjuk osztani. Vannak olyanok, melyek kizárólagosan csak a sportrendezvények szervezéséhez köthetők. Ezek a feladatok a biztonsági felelős hatáskörébe tartoznak. Míg vannak olyan tevékenységek, amelyek a rendezéshez kapcsolhatók. Ezekért a rendezőnek vagy a rendező szervnek kell felelősséget vállalnia. Ez utóbbiaknak pedig az elmúlt évek alatt még inkább elkülönültek bizonyos szintjei egymástól. Van a főrendező – biztonsági igazgatóként vagy biztonsági felelősként is ismert – a középvezető – szektorparancsnok vagy csoportvezető – a rendező, valamint a legújabb ilyen szereplő a steward vagy közreműködő.³⁶

A steward az Európai Labdarúgó Szövetség (UEFA) Biztonsági és Rendelkezési Szabályzata (Safety and Security Regulations) szerint egy olyan képzett személy, akit a stadionban, illetve a sportlétesítmény környékén kijelölt biztonsági és védelmi feladatok alkalmazására készítettek

³⁴ 54/2004. (III. 31.) Korm. rendelet a sportrendezvények biztonságáról 1. §; 6. § (1)

³⁵ 2004. évi I. törvény a sportról 70. §. (2)

³⁶ Cserny Ákos – Christián László: Gondolatok a (sport)rendezvények biztonságának fokozásához, Belügyi Szemle, 2020/11 81.

fel.³⁷ Mint a forrásból is látható, ez az UEFA szabályzatában is megjelenik már, mint alapvető fogalom. Ennek a szerepkörnek a megjelenésére hazai és nemzetközi téren is nagy igény jelentkezett. Ezáltal a nézők egy sokkal magasabb minőségi tájékoztatásban részesülhetnek a labdarúgó – mérkőzések során. Sokkal hasznosabb és komfortosabb a szurkolók számára, hogy a kemény kiállású személy – és vagyonőrök helyett ezekkel a külön erre a célra felkészített közreműködőkkel találkoznak először, mikor belépnek a sportlétesítménybe. Ez a fajta feszültségoldás, nagy szerepet kapott az elmúlt járvány súlytotta időkben is, hiszen a kötelező maszkviselés okán, az emberekben már alapvetően is volt egy magasabb stresszforrás. Hiszen egy közreműködő lehetséges, hogy eredményesebb hatást ér el, ha megkéri az embereket, hogy vegyék fel a maszkot, mint a hagyományos értelemben vett személy – és vagyonőr.³⁸

Együttműködés

A törvényben meghatározottak szerint a sportrendezvények biztosítása egyfajta együttműködés különböző szervezetek között.³⁹ A szervező, a biztonsági felelős, az állam és a sportági szakszövetségek kooperációjaként.

Ezen szabályzatok, jogszabályok és rendelkezések alapján is kivehető, hogy valójában is mennyire komplex, szerteágazó ez a biztosítási folyamat. Mennyi mindenre kell figyelniük azoknak a szereplőknek, akik igyekeznek garantálni a biztonságot a szórakozni vágyó emberek, olykor embertömegek számára. Mivel egy ennyire sokrétű és árnyalt folyamatról van szó, fontos, hogy a védelmet megfelelő szakemberek tervezzék meg és hajtsák végre, hiszen egy – egy ilyen mérkőzés megszervezése és lebonyolítása nagyon sok kockázati tényezővel járhat, amit ki kell tudniuk küszöbölni a biztonság szervezőinek.

³⁷ UEFA Safety and Security Regulations (ford.: Európai Labdarúgó Szövetség (UEFA) Biztonsági és Rendelkezési Szabályzata), 2019. 3.01. m.

³⁸ Cserny Ákos – Christián László: Gondolatok a (sport)rendezvények biztonságának fokozásához, Belügyi Szemle, 2020/11 81.

³⁹ 2004. évi I. törvény a sportról 68. §. (2)

4. EGY KIEMELT LABDARÚGÓ – MÉRKŐZÉS BIZTOSÍTÁSA A GROUPAMA ARÉNÁBAN

A mérkőzés biztosításával kapcsolatos tapasztalataimat a Ferencvárosi Torna Clubnál szereztem, ahol személyesen is volt lehetőségem részt venni egy mérkőzés lebonyolításában, mint megfigyelő. Betekintést nyerhettem a mérkőzések szervezésének és biztosításának komplexitásába. Tudásomat a FRADI biztonsági igazgatója, a biztonsági szolgálat és a rendőrség kapcsolattartója, valamint a FRADI nemzetközi referense segítette bővíteni. Ez nagyban hozzájárult ahhoz, hogy már egy kicsit részletesebb képet kapjak a rendezvénybiztosítás ezen vonaláról. Szeretném hangsúlyozni, hogy ezekhez az észrevételekhez, tapasztalatokhoz, tényekhez a már fentebb említett szakemberek segítségével jutottam hozzá. Amikor engedték, hogy részt vegyek a mérkőzéseken, mint külső szemlélő, elmagyarázták és megmutatták nekem, hogy hogyan is működik ez az egész komplex szervezési folyamat.

Kutatásom fő területe egy kiemelt labdarúgó – mérkőzés biztosítása, melynek a Groupama Aréna ad otthont. Úgy gondolom, hogy egy kiemelt kockázatú mérkőzés biztosításának a végig vitelével egy megfelelő képet tudok majd átadni, és a hipotézisemben fejtegetett gondolatokat meg tudom – e erősíteni, vagy cáfolni. Illetőleg további javaslatokat tenni az esetleges kiaknázatlan lehetőségek kapcsán.

4.1 A Groupama Arénáról általánosságban

2014-ben adták át Európa egyik legmodernebb sportlétesítményét a Groupama Arénát, melyet a SPORTFIVE Kft. üzemeltet. Ez a stadion ad otthon Magyarország legnagyobb szurkolótáborával rendelkező klubjának, a Ferencvárosi Torna Clubnak (FRADI). A 21 689 férőhelyes sportlétesítmény nem csak a mérkőzések színteréül szolgál, hanem koncertek, konferenciák és egyéb sportesemények megrendezésének is a helye, ezáltal egy többfunkciós stadionról beszélhetünk már.⁴⁰

Egy sportlétesítmény esetében nagyon fontos tényező a szektorok, bejáratok, VIP részek kialakítása, hiszen egy védett személy érkezése esetén, vagy bármilyen már rendbontás következtében a biztosításban résztvevő személyeknek ugyanúgy meg kell tudniuk oldani a zavartalan ki - illetve bemenetelt a stadionban. A Groupama Aréna négy külön VIP szektorral rendelkezik, 14 szurkolók számára fenntartott szektorral, valamint nyolc bejáratral. Ezek

⁴⁰ Groupama Aréna, Bemutatókozás <https://www.groupamaarena.com/bemutakozas> (letöltve: 2022.03.23.).

segítségével már nagyobb tömegek külön mozgatása is megoldható, ami a Covid19 vírus alatt is nagyon hasznos volt.

Vip szektorok

A VIP részleg a főbejárat felőli oldalon található meg, külön kialakításra került a Sky Box, az 1899 Telekom Lounge, az MVM Gold szektor és a Telekom szektor (korábban VIP bronz). Mindegyik szektornak megvannak a maga sajátosságai, de a normál szurkolói szektoroktól külön helyezkednek el. A sky boxok egyenként nagyjából 13 – 16 fő befogadására képesek, és ami biztonsági szempontból is igen lényeges, az az, hogy mindegyik, saját, elkülönült páhollyal rendelkezik. Ezáltal ez az a rész, ahol egy védett személynek megfelelő védelmet lehet kialakítani, és bár százszázalékos biztonság nem létezik, ezen a helyen lehet a leginkább csökkenteni a kockázati tényezőket. A Telekom Lounge szektor sajátossága, hogy foglalt asztalokkal, valamint a lelátón a saját nevükkel ellátott ülőhelyek várják a nézőket. Ez olyan téren is fontos szerepet kaphat, hogy ha esetlegesen ott történne baleset vagy rendbontás, akkor pontosan fogják tudni, hogy kit kell, keressenek. A Telekom szektor egy úgynevezett tematikusan kialakított szurkolói zóna, melyekhez szintén foglalt ülőhelyeket biztosítanak. Végül pedig a MVM Gold szektorról szeretnék pár szót ejteni. Kialakítását tekintve a Sky Boxok alatt, illetőleg a másik két VIP szektor között helyezkedik el. A főlelátó kiemelt részén alakítottak ki neki nézőteret. ⁴¹

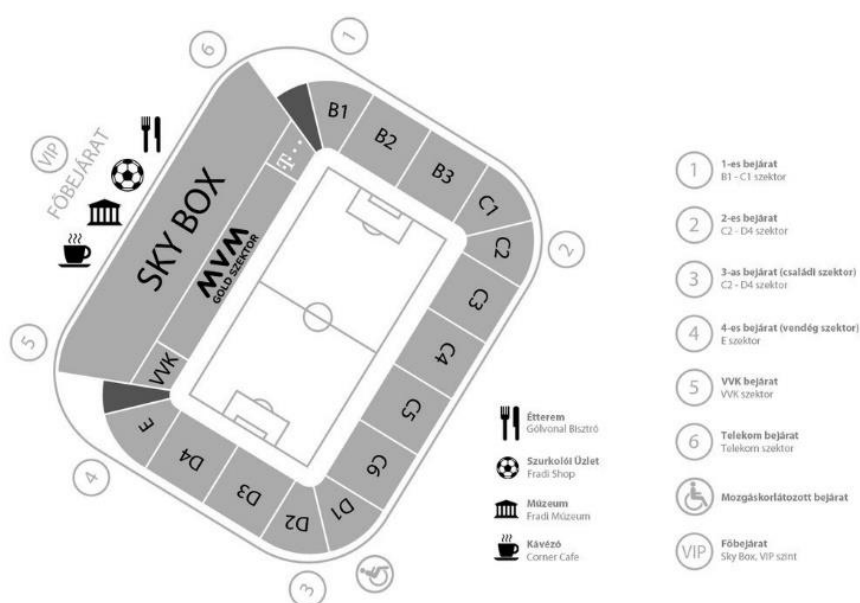
Szurkolói szektorok

Összesen 14 szektor tudunk elkülöníteni a nézők számára. A B1 – C1 –ig van a B közép, többek között az ultrák is szokták elfoglalni a helyeiket. Utána következik a C2 – C6 – os szektor, itt a bérlettel rendelkező szurkolók foglalhatják el ülőhelyeiket. A D1 – D4 feléig tartó szektor a következő. Ez az úgynevezett Penny – Családi (másnéven káromkodás mentes) szektor. Ez így egyfajta újítás a FRADI részéről, hiszen figyelembe veszik azt, hogy vannak olyan családok, akik kicsi gyerekekkel érkeznek, és számukra is megfelelő, komfortos élményt tudjon nyújtani egy labdarúgó – mérkőzés. A D4 – es szektor másik felében egy puffer zóna, puffer szektor került kialakításra, mivel a következő és egyben utolsó szektor az E, már vendég szektor. Ezzel a módszerrel is csökkenteni lehet a kockázati arányokat.

⁴¹ Exkluzív élmény a Groupama Arénában. <https://www.groupamaarena.com/vip-szektoraink> (letöltve: 2022.03.23.).

Bejáratok

A Groupama Aréna összesen nyolc bejáratral rendelkezik, ami talán első hallásra egy laikus ember számára különösen soknak hangzik, mégis egy ilyen volumenű sportlétesítmény megfelelő és gördülékeny működéséhez elengedhetetlen. Az 1-es bejárat a B1-C1-es szektoroknak lett kialakítva az Üllői út felől, ezen keresztül érkeznek a „B közép” szurkolói csoportjai is. A 2-es bejáratról a C2-D4 szektorokhoz lehet bejutni. Ez a Könyves Kálmán körút és az Üllői út kereszteződésénél található. A 3-as bejárat felől (családi szektor) szintén ezekhez a szektorokhoz lehet eljutni, és közvetlenül D1, D2 szektorok alatt található. Fontos, hogy itt helyezkedik el a mozgáskorlátozott bejárat is. A 4-es bejáratot az Albert Flórián útról lehet megközelíteni, mivel ez a vendég szektor, így az egy külön biztonsági szempont, hogy a vendégcsapat szurkolóit egy másik útvonalon lehessen mozgatni, valamint bejuttatni az Aréna területére. Ezenkívül az MVM Gold szektor két oldalán található VIP részlegek is saját bejáratral rendelkeznek. Végül az utolsó bejárat, maga a főbejárat, ahonnan a sky boxokhoz, valamint a VIP szintre lehet feljutni.

1. ábra Groupama Aréna szektorbeosztása, forrás: Kapcsolat. <https://www.groupamaarena.com/kapcsolat> (letöltve: 2022.03.23.)

Az Arénához kapcsolódó egyéb területek

A Ferencvárosi Torna Club hatalmas szurkoló táborral rendelkezik, a szervezőknek ilyenkor figyelembe kell venni, hogy a labdarúgó – mérkőzések előtt, a közösséggé váló szurkolók, szeretnek összegyűlni, beszélgetni, hiszen egy olyan klub részei, amelynek már elég nagy kultusza van. Éppen ezért tartom nagyon hasznosnak és lényegesnek, hogy a főbejárat

oldalában került kialakításra a Fradi Múzeum, a Corner Café, a Fradi Shop, és a Gólvonal Bisztró. Így a szurkolók egy nagyobb része egy helyen tud összefutni a rendezvény előtt, ami a szervezők szempontjából is előnyösebb, hiszen ott kontrolált környezetben tudják tartani az eseményeket. Valamint nagyon fontos, hogy a mérkőzésre vagy egyéb rendezvényekre, találkozókra érkező embereknek a parkoltatása is megoldott. A stadion főbejárata előtt is létesítettek egy felszíni parkolót, illetve a sportlétesítmény mélygarázzsal is rendelkezik, amely biztonsági szempontól nézve ismételten nagyban tudja segíteni például egy védett személy mozgását az épületben.

A Groupama Aréna elhelyezkedése

A Groupama Aréna elhelyezkedését tekintve egy több szempontból is jól megközelíthető területen található épület. Maga a sportlétesítmény nagyjából tíz percre helyezkedik el Budapest belvárosától. Aki autóval szeretné megközelíteni, annak két parkoló is a rendelkezésére áll. Ezenkívül a nemzetközi buszpályaudvar és a Liszt Ferenc nemzetközi repülőtérre vezető gyorsforgalmi út szintén könnyen megközelíthető az Üllői útról. Ezen kívül egy tömegközlekedési csomópont is található a közvetlen közelében, az M3-as metró, valamint az 1-es villamos útvonala, ezen kívül pedig maga a Népliget buszpályaudvar.⁴²

2. ábra Groupama Aréna elhelyezkedése, forrás: Kapcsolat. <https://www.groupamaarena.com/kapcsolat> (letöltve: 2022.03.23.)

⁴² Kapcsolat. <https://www.groupamaarena.com/kapcsolat> (letöltve: 2022.03.23.)

4.2 Biztonsági értekezlet

Amikor kívülről látjuk az eseményeket, akkor valójában is igaz az a mondás, hogy csak a jéghegy csúcsa látszik, de az, ami alatta van, a sok szervezés és befektetett munka nem látható. Amennyiben egy mérkőzés, legyen szó akár kiemelt biztonsági kockázatú mérkőzésről, mindig az előkészületekkel kezdődik, akár hetekkel, vagy ha előre lehet tudni a mérkőzések helyét és időpontját, akkor hónapokkal hamarabb.

Figyelembe kell venni azokat az eseteket is, amikor esetlegesen a vendégcsapat külföldi, hiszen azokra további jogszabályok vonatkoznak. Mi történik abban az esetben, ha a mi csapatunk játszik idegenben. Fontos, hogy az adott két csapatnak milyen a megítélése, milyen szurkolótáborral rendelkezik, ezek közül mennyi az ultra. Utána kell járni, hogy a hasonló típusú mérkőzéseken mik voltak a korábbi tapasztalatok. Amikor a sportrendezvény zajlik, van-e másik esemény a közelben, ami esetleg zavarhatja a mérkőzés zökkenőmentes lebonyolítását?

Amikor eldől, hogy pontosan mikor és hol lesz az adott sportrendezvény, a rendőrség egy ügynevezett szempontrendszer, véleményt kér ki a szervező klubból, azzal kapcsolatban, hogy milyen legyen az adott mérkőzésnek a biztonsági kockázata, milyen legyen magának a labdarúgó – mérkőzésnek a minősítése. Mivel úgy gondolom, hogy egy kiemelt mérkőzés biztosítása során be tudom mutatni mindazon tevékenységeket, illetve együttműködéseket, amelyek kutatásom témái is, ezért egy kiemelt labdarúgó mérkőzés folyamatán kívánok végigmenni. Kiemelt sportrendezvények esetében a sportlétesítményen belül a biztosítást a rendőrség közfeladatként végzi.

SZEMPONTRENDSZER					
a sportrendezvények kiemelt biztonsági kockázatú sportrendezvénné minősítéséhez					
sportrendezvény alapadatai	megnevezés:				
	időpont:				
	helyszín:				
	bérletesek száma/ várható / korábbi nézőszám:				
	vendégszurkolók száma:				
	elmúlt egy évben a rendbontás(ok) és azok jellege:				
	a mérkőzés biztonságát befolyásoló párhuzamos rendezvények megnevezése, jellemzői:				
	a jogi szabályozásnak megfelelően minősíthető	igen		nem	
sportlétesítmény	tulajdonos				
	szakhatósági engedélyekkel rendelkezik				
	infrastruktúra állapota a jogi normáknak megfelelő:				
	befogadóképesség:				
	biztonságtechnikai berendezések (kamera, beléptető rendszer stb.)				
	részletesen (például szurkolók elhelyezése, szektorok elválasztása, kamera, beléptető rendszer stb.):				
biztonsági cégek	megnevezés:				
	cím:			tel.:	
	kamarai nyilvántartás száma:				
	biztosítást vezető neve:			tel.:	
	tervezett biztosítási létszám (biztonsági terv alapján)				
szurkolók	hazai szurkolók korábban okoztak – e problémát	igen		nem	
	vendégszurkolók kísérése megtörténik	igen		nem	
	vendégszurkolók utazása szervezett	igen		nem	
	szurkolótáborok egymáshoz való viszonya	jó		ellenséges	
	jegyértékesítés szabályozott	igen		nem	
	vendégszurkolók számára biztosított jegyek száma:				
	vendégszurkolók besorolása kockázat alapján	nem		igen	
	hazai szurkolók besorolása kockázat alapján	nem		igen	
az eseménnyel kapcsolatos egyéb információk:					
dátum			szövetség képviselőjének aláírása		

1. sz. táblázat Egy lehetséges szempontrendszer minta⁴³

⁴³ CHRISTIÁN (2014) i.m. 125-126. 3. táblázata alapján készült

Miután a megtörtént a minősítés, a biztonsági igazgató összehív egy biztonsági értekezletet a labdarúgó mérkőzéssel kapcsolatban. Erre az értekezletre minden olyan szereplő meghívást kap, akiknek valamilyen szinten köze lesz a mérkőzés remélhetőleg sikeres lebonyolításához. A résztvevők között szerepel a létesítmény üzemeltetője (Sportfive Kft.), a szervező klubnak (Ferencvárosi Torna Club) ügyvezető alelnöke, kommunikációs igazgatója és a nemzetközi referense is. A rendező szerv részéről (Fradi Biztonsági Szolgálat Kft.) a biztosítás vezető, a csoportvezető(k), a szervezési vezető. A rendőrség több ágazata is képviselteti magát, a Készenléti Rendőrség és a Budapesti Rendőr-főkapitányság (BRFK) személyében. A vendégcsapatnak is képviseltetnie kell magát, hogy az esetleges felmerülő kérdéseket, a szurkolók szállítási útvonalait tudják tisztázni. Ezen kívül meghívót kap még a Magyar Labdarúgó Szövetség Biztonsági Irodája és az Országos Mentőszolgálat is.

Ezek a szereplők folyton változnak, mivel nincsne két egyforma mérkőzés sem, így fontos, hogy a szervezők mindig a megfelelő rugalmassággal kezeljék az adott szituációkat. Előfordulhat olyan, hogy nagyon sok szurkoló akar kilátogatni a mérkőzésre, így a szervezőnek egyeztetnie kell a Budapesti Közlekedési Zrt. munkatársaival.

Fontos, hogy a biztonsági értekezletről készül egy jelenléti ív és egy emlékeztető is, amely végig veszi azokat a gondolatokat, amelyek elhangzottak a megbeszélésen, így garantálva, hogy minden olyan tájékoztatást elmondtak, ami szükséges volt.

Ezután, az értekezleten elhangzottak kiegészítésével elkészül a biztonsági terv. A Ferencvárosi Torna Club esetében ez a biztosítási terv két részből áll. Van egy általános biztonsági terv, amely minden hazai és nemzetközi mérkőzésre vonatkozó információt tartalmaz, és ezen felül van egy biztonsági terv kiegészítés, ami kimondottan arra az adott mérkőzésre van formálva.

Személyesen is volt lehetőségem részt venni egy ilyen értekezleten, ami csak tovább erősítette bennem azt, hogy mennyire bonyolult és komplex folyamat, egy mérkőzés biztosításának a lebonyolítása.

4.3 Biztonsági terv

4.3.1 Az adott rendezvényről a már rendelkezésünkre álló adatok

Mielőtt elkezdődik egy konkrét labdarúgó mérkőzés lebonyolítása, és a feladatok megszervezése, össze kell gyűjteni, mik azok az alapadatok, amelyek elsődlegesen a rendelkezésünkre állnak. Így egy biztos alapot adva a további előkészületeknek, majd magának

a konkrét rendezvénynek a biztosításához. Ezen alapinformációk segítségével, valamint az egyéb körülményeket figyelembe véve készül el a biztonsági terv, valamint annak kiegészítése.

A következő részekben felsorolt adatokat és tényeket már a biztosítási terv részének kell venni.

Biztosításban résztvevő szereplők

Mindenkinek, aki valamilyen módon kapcsolódik az adott sportrendezvény biztosításához, ismernie kell azoknak a nevét, elérhetőségeiket, és a mérkőzés során elfoglalt helyüket, akik a szervezésért a rendezői lebonyolításáért felelős szervezetek megbízottai. Ismerni kell a rendezvény biztosításával megbízott magánbiztonsági szervezetet és annak vezetőjét. Ez jelen esetben a Fradi Biztonsági Szolgálat Kft. Ezen felül a főrendezőt, a csapatkísérőt a biztosítás vezetőjét, valamint a biztonsági szolgálat és a rendőrség kapcsolattartóját. Ez utóbbi azért nagyon fontos, mivel nem egy szervezet végzi a biztosítást, hanem egy kooperáció eredménye, amely során a felek csak úgy tudnak egy sikeres védelmet kialakítani és garantálni a biztonságot, ha meg van közöttük a megfelelő kommunikáció.

A rendező szerv feladatai is minden mérkőzés alkalmával módosulnak, hiszen bármikor közbe jöhet egy olyan új külső hatás, amit a szakembereknek meg kell tudniuk oldani, így egy úgymond kibővített munkakörrel kell dolgozniuk. Viszont vannak olyan általános feladataik, amelyek a mérkőzések döntő többségénél megegyeznek. Ilyen például a szurkolók esetében a védettségi igazolások vagy igazolványok ellenőrzése, sportlétesítmények átvizsgálása a mérkőzések előtt és után is, hivatalos személyek, például játékvezetők, szövetségi képviselők védelme, nézők beléptetése, ruházatuk és csomagjaik átvizsgálása, szektorok biztosítása, és a legfontosabb a rendezvényen részt vevő személyek személyi és vagyonbiztonságának biztosítása. A rendező szervnek valamint a hatóságoknak is tudniuk kell, hogy hány fő vagyonőr, illetve közreműködő fog részt venni az esemény lebonyolításában.

Szurkolók

Ferencváros labdarúgó csapatának a szurkolói csoportjai az elmúlt években nagyobb változásokon mentek keresztül. Van az úgynevezett „Tábor”, amely az ultra szurkolói csoportok többségét vonja össze. Ilyen csapat például a Green Monsters, az Erkölc-Erő-Egyetértés (EEE), az Új Generáció és az Easter Greens. Ezek közül legjelentősebb és a legnagyobb létszámmal rendelkező csoport a Green Monsters. Ők azok a szurkolók, akik majdnem minden mérkőzésen részt vesznek, és a B1-C1 szektorok között található meg a törzshelyük. Alapvetően a Ferencváros szurkolóinak a külföldi csapatokkal való

kapcsolattartása egészen jónak mondható. Ők maguk általában az internetes oldalakon, facebook-on kommunikálnak egymással. Ilyen oldalak például a www.ullői129.hu vagy a www.fradimob.hu.

A „Tábor” tagjaira jellemző, hogy antiszemita, illetve rasszista módon nyilvánulnak meg. Azokról a szurkolókról, akiket pedig kitiltottak az ORFK Rendészeti Főigazgatóság Közrendvédelmi Főosztály részéről kérhetők ki. Elég gyakori, hogy ezek az ultrák különböző tetoválásokkal rendelkeznek, melyek a Ferencvárosi csapatokra utalnak, de provokatív jellegű is található rajtuk, például A.C.A.B..⁴⁴ A mérkőzések során elég gyakori, hogy a Ferencvárosra jellemző zöld-fehér, vagy zöld-fekete színű ruhadarabokat viselnek. A Ferencvárosi Torna Club szurkolóinak több törzshelye is található a városban, azért fontos ismerni ezeket a helyszíneket, hiszen a sportrendezvények előtt a drukkerék ezekben a bárokban, kocsmákban gyülekeznek, akár több százan is, és innen indulnak el később a mérkőzésekre. A rendezvényt biztosító személyeknek ezzel tisztában kell lenniük, különösen a hatóságoknak, mivel ezeknél a vonulásoknál gyakran történnek különböző rendbontások.

Jegyértékesítés és beléptetés

A jegyértékesítés különböző módokon is megvalósulhat. Itt is jelentkezik az a befolyásoló tényező, hogy milyen lesz az adott mérkőzés biztonsági kockázati szintje. Alapvetően lehet elővétellel, online, a helyszínen. A vendégcsapat szurkolói részére, ha a biztonság megköveteli, olyan opció is lehetséges, hogy nem lehet jegyet venni. Valamint, amíg Kormányrendelet írta elő, addig csak védeltségi igazolvánnyal rendelkező személy léphetett be a Groupama Aréna területére.

A Groupama Arénában egy komplex beléptető rendszer van kiépítve, melynek elsődleges célja, hogy csak azok a személyek juthassanak be az Aréna területére, akik a megfelelő jogosultságokkal rendelkeznek. A pályarendszabályokat többek között online, vagy a helyszínen elhelyezett információs táblák segítségével is meg lehet ismerni.⁴⁵

A hazai szurkolók beléptetése két nagyobb csoportra osztható, ugyanis két típusú szurkolói kártyával lehet belépni a sportlétesítmény területére. Az első vagyis „A típusú” szurkolói kártyához szükség van a személyes adatokra, valamint egy fényképre is, hogy azonosítani

⁴⁴ Az ACAB (All cops are bastards rövidítése, vagyis az üzenet szerint minden rendőr rohadék) egy politikai szlogenként használt mozaikszó, amely a rendőrséggel szembenálló disszidensekhez kapcsolódik. Jellemzően hívószóként írják a graffitikba, tetoválásokba vagy más közterületi képekbe. Néha numerikusan "1312"-ként jelenítik meg, ami a betűk sorrendjét jelenti az angol ábécében.

⁴⁵ Pályarendszabály (Groupama Aréna) Fradi.hu, <https://www.fradi.hu>

lehesen az adott személyt. Viszont mindemellett még a belépés során szükség van egy vénaszkenneres ellenőrző rendszer alkalmazására is. A vénaszkenner segít azonosítani a belépni kívánó állampolgár jogosultságát, azt a tényt, hogy a szurkolói kártya valóban hozzá tartozik – e.

[Maga a vénaszkenner egyébként egy hazai innováció. A tenyérben található vénák szerkezetét vizsgálja meg, és ez alapján képes azonosítani a személyt. Maga a találmány egy másodperc alatt ötmillió ponton vizsgálja az adott személy vérképét. Mint jelen példa is mutatja, sportlétesítményekben is használják, de ezen kívül még az egészségügyi intézményekben találkozhatunk ilyen eszközzel.^{46]}

Az ilyen típusú szurkolói kártyákkal az 1 - es, 2 - es és 3 - as beléptetési pontokon keresztül lehet belépni a stadionba. Ez a fajta kártya 2014 – ben került bevezetésre a Ferencvárosi Torna Clubban. A másik „B típusú szurkolói kártya egy két éve került bevezetésre. Ehhez is szükség van a személyes adatokra, illetve fényképre is, de az első fajtával ellentétben, ennél nem kell vénaszkenner alkalmazni a belépés során. Viszont ahelyett egyéb személyazonosításra alkalmas hatósági okmánnyal össze kell egyeztetni a beléptetést megelőzően. Ezzel a fajtájú kártyával csak az 1 – es kapucsoporton keresztül jogosult belépni az adott személy.

Vendégszurkoló esetében csak és kizárólag névre szóló jegyértékesítés lehetséges, amelyet kiegészítésképpen a biztonsági szolgálat munkatársai egy személyazonosításra alkalmas okmány felmutatása után fogadnak csak el. Valamint a belépőjegyen található vonalkódot is ellenőrzik.

A Groupama Arénában nem alkalmaznak fémdetektoros kapukat. A rendezők a kapuk mögött kordonokat helyeztek el, melyek segítségével szűkítő folyosókat hoztak létre, ezzel szabályozva a belépő szurkolók számát. Ezt követően átvizsgálják a már beléptetett személyek ruházatát és csomagját mobil eszközökkel, valamint kézzel. A Covid19 vírusra való tekintettel ezt a munkát maszkban és gumikesztyűben végezte el a biztonsági szolgálat. Ezen kívül pedig, szintén a járványhelyzet miatt, még a beléptetés előtt, szintén kordonokat helyeztek el, ahol már előre ellenőrizték a védettségi igazolványok, valamint a személy azonosságát igazoló igazolványokat.

⁴⁶ HALÁSZ Csenge: Ujjlenyomatban a privátszféra? A biometrikus azonosítás és a magánélethez való jog metszéspontjai, Publicationes Universitatis Miskolcensis Sectio Juridica et Politica, Tomus XXXVII/2 (2019), pp. 306.

A személy – és vagyonőrök feladata többek között az is, hogy a stadionba ne lehessen olyan eszközöket, tárgyakat bevinni, amiket a pályarendszabály szerint tilos. Éppen ezért a Fradi Biztonsági Szolgálat Kft. egy különleges védelmi rendszert vezetett be. A védelem kiépítésének a lényege, hogy a drótkerítéseket egy egyedi védőréteggel kenik be, amely mesterséges DNS-t tartalmaz, amely hosszabb ideig megmarad a ruhán, de az emberi bőrön is látható UV fény hatására. Ezért, ha valaki a drótkerítéseken jut be az Arénába, az elég könnyen le tud utána bukni. Természetesen a kerítés mentén végig figyelmeztető táblák vannak elhelyezve, hogy felhívják az emberek figyelmét. Egy másik rendszabálmódosítás, ami ahhoz köthető, hogy ne lehessen tárgyakat becsempészni a sportlétesítménybe, hogy a kerítés egy méter távolságban való megközelítése tilos, ezt szintén táblák jelzik több ponton is. Természetesen ezek alól kivételt jelenet a kiürítés, a menekülés, illetve a beléptető kapuknál maga a belépés.

Vezetési csoport, vezetési pont

Egy sportrendezvény biztosítása során lényeges, hogy a biztosításban résztvevő szereplők minél hamarabb képesek legyenek reagálni. Ehhez pedig szükség van a megfelelő, gyors és pontos kommunikációra, illetve egy olyan helyiségre, ahol személyesen ki tudják értékelni az adott helyzetet. A vezetési csoport tagjai rádión keresztül tartják egymással a kapcsolatot. Amennyiben pedig olyan helyzet következik be, akkor a meghatározott vezetési ponton tudnak szemtől szemben beszélni egymással. A vezetési pont a Groupama Aréna negyedik, legfelső emeletén található. Ez a terület több szempontból is nagy előnyére válik a vezetésnek. Fizikálisan is rá látnak az Aréna területre, fentről összeségében tudják megvizsgálni a helyzetet, és esetleg olyan dolgot is észre tudnak venni, amit esetlegesen a biztonsági szolgálat valamely munkatársa nem vesz észre azonnal. A másik nagy előnye, hogy mivel a Stadionnak ez a legfelső emelete, így illetéktelenek már biztosan nem tudnak felkeveredni oda, így ott nyugodtan tud zajlani egy ilyen megbeszélés.

A vezetési csoport tagjai a következőkből áll: a szervező biztonsági képviselője, a rendőrség képviselője, az egészségügyi biztosítást végző szolgáltató képviselője (Országos Mentőszolgálat), a Honeywell kft. képviselője (ők felelnek a kamerarendszerekért), valamint a Sportfive kft. képviselője.

Egészségügyi, illetve tűzoltó biztosítás

Az egészségügyi feladatok ellátást a Groupama Arénában az Országos Mentőszolgálat munkatársai végzik az 5/2006. EüM. rendelet⁴⁷ alapján. Számukra fontos, hogy biztosítsák a megfelelő útvonalakat a játéktérre és a szektorokba. Ezen felül nekik kell elkészíteni a mentési tervet is.

Amennyiben kisebb tűz keletkezik a sportlétesítményben, azoknak az eloltásáról a rendezőknek kell gondoskodniuk a felszerelt porral oltók segítségével. Fontos, hogy minden tüzről, még arról is, ami eloltásra került, bejelentést kell tenni a Fővárosi Tűzoltóság ügyeletére.

4.3.2 A közbiztonsági helyzet szerepe a sportrendezvények biztosítása során

Amikor a biztosítási tervet készítjük el, figyelembe kell venni az adott városnak vagy akár kerületnek a közbiztonsági helyzetét, a sportrendezvénnyel kapcsolatban. A rendőrségnek valamint a rendezvény szervezőinek és biztosítóinak tisztában kell lenniük, mik azok a szabálysértések, illetve bűncselekmények, amelyek előfordulhatnak az esemény környezetében.

Még a mérkőzés előtt fel kell mérni, hogy a rendezvény lebonyolítása során előzetes információk alapján várható – e olyan jogellenes cselekmény, amely a rendezvény megzavarására irányulhat. Ebben a fejezetben is fontos megemlíteni, a hazai, illetve a vendégcsapat szurkolóinak a számát, illetve gyülekezési helyét. Hiszen ezen adatok alapján a rendőrség fel tud készülni, hogy ezeken a pontokon, akár nagyobb rendőri erőket tudjanak mozgósítani, ha erre szükség lehet.

Különös figyelemmel kell eljárni a pirotechnikai eszközök elvételére, hiszen ezek alkalmazása során nem csak rongálást lehet követni, hanem már veszélyeztetheti az emberélet – és testi épségét is. Ezen kívül nagyon szigorúan veszik, hogy a mérkőzésre csak olyan transzparenszeket lehessen behozni, amelyek nem ütköznek jogszabályba, valamint nem sértenek más személyt, vagy valamilyen kisebbségi csoportot. Ehhez hozzá tartozik, hogy ezeket a transzparenszeket a mérkőzések előtt le kell adniuk ellenőrzés céljából a szervezők felé, akik végül engedélyezik azt vagy sem, Ezen kívül a helyszínen is ellenőrzik őket a biztonság kedvéért, hogy biztosan ne lehessen bevinni oda nem való molinót. Ebből is az vehető ki, hogy mennyire komolyan veszi a munkáját a Ferencvárosi Torna Club. Úgy gondolom, hogyha ezekben az apró dolgokban lehet megtalálni egy sportrendezvény biztosításának maximalizmusát.

⁴⁷ 5/2006. (II. 7.) EüM rendelet a mentésről

Végül fontos, hogy a rendőrség nagy figyelmet szenteljen az érkező csapatok, a hazai valamint vendég drukkerek biztonságára valamint személy és vagyonvédelmére. Kiemelendő, hogy ilyenkor nagyon kell figyelni a stadion környezetében parkoló autókra, a mérkőzés előtt és után is. Valamint a szurkolók közterületen való viselkedésére is nagyon oda kell figyelni, hiszen a vesztes fél tábora elég heves érzelmeit, gyakran rongálások során vezeti le.

Ezeknél az intézkedéseknél szintén nagyon lényeges elem a kommunikáció a magánbiztonsági szektor szereplői, illetve a hatósági szervek között. Fontos tudnia a rendőri szerveknek, hogy a szurkolók, melyik bejáratokon keresztül távoznak majd, illetve a biztonsági szolgálat emberei a mérkőzés során mit tapasztaltak részükről. Esetleg agresszívak, vagy együttműködően reagálnak adott helyzetekben?

4.3.3 Együttműködés komplexitása egy mérkőzés során

A rendőri biztosítás parancsnokának valamint az adott magánbiztonsági szektor tagjának, jelent esetben a Fradi Biztonsági Szolgálat Kft. biztonsági cég szervezőjének nagyon fontos, hogy egy megfelelő kapcsolatot alakítsanak ki egymás között. Különösen igaz ez, a kiemelt mérkőzések esetében, hiszen ezeken a sportrendezvényeken a rendőrség az aréna területén belül is közfeladatként végzi a feladatát.

Fontos, hogy ne csak a parancsnoki állomány között legyen meg az összhang, hanem a végrajtó állomány tagjai között is. Gyakori az a jelenség, hogy valahová kirendelnek rendőri erőket, melyről nem tájékoztatják a biztonsági szolgálat munkatársait, ezzel feszültség keletkezik a két fél között, hiszen nem értik mit miért csinál a másik fél. Fontos, hogy az összes szereplő, aki részt vesz a biztonsági folyamat lebonyolításában, partnerként álljon a másik területen dolgozó szakemberhez.

Mivel az Aréna területe hatalmas ebből adódóan szinte beláthatatlan, a rendőri egységek és a biztonsági szolgálat tagjai egyaránt kisebb csoportokban végzik a munkájukat. Fontos, hogy ezeknél a csoportoknál, mindig legyen olyan személy, aki rendelkezik rádióval, és bármilyen rendellenes vagy szokatlan esemény észlelésekor kapcsolatba tud lépni a felettesével. A rendőri szerv tagjainál lennie kell rádiónak, ebben az esetben a gyenge láncszemet a magánbiztonsági szektor munkatársai jelentenék. Az ő esetükben minden mérkőzésre biztosítani kell a kellő felszerelést.

A rendőri biztosítás parancsnokának mindemellett a Budapesti Rendőr – főkapitányság Tevékenység – irányítás Központi ügyvezetőjével is kapcsolatban kell állnia, hogyha bármi

rendellenes esemény történne, akkor egyből tudja kommunikálni az adott szerv felé. Ez azért is nagyon fontos, hiszen a Tevékenység - irányítási Központ munkatársa is kapcsolatban van az Országos Mentőszolgálat, az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatósággal, valamint az Országos Meteorológiai Szolgálat is, az egészségügyi biztosítás keretein belül. Ennek köszönhetően bármilyen segítségnyújtásra van szükség, az érintett szervek azonnal tudnak reagálni és így a kockázati szint is csökken valamelyest.

Ezen felül még, mint külső segítség a polgárőrség is be tud csatlakozni ebbe a szervezett együttműködésbe, mint a rendőrséget támogató szervezet. Az Aréna körül járőrözés közben szintén tudnának hasznos tanácsokkal és észrevételekkel segíteni a mérkőzés zökkenőmentes lebonyolítását. Példának okáért észreveszik, hogy valaki éppen átmászott a kerítésen, pontos személyleírást tudnak adni az elkövetőről, akit később a Fradi Security Szolgálat valamely alkalmazottja vagy a rendőrség egyik embere el tud fogni.

Úgy gondolom, egy kiemelt mérkőzés kapcsán minden olyan szereplőt, aki részt tud venni a biztonság megteremtésében, fel kell kérni a biztosítás lebonyolításához, hiszen ezzel is nagyban tudjuk csökkenteni a szürke zónákat a védelmi intézkedések meghozatalakor. Természetesen mindig törekedni kell rá, hogy ilyen rések ne maradjanak, de tökéletes védelmi rendszer nem létezik, mindig lehet tovább fejleszteni.

4.3.4 Terrortámadás egy sportrendezvényen?

Terrortámadás: (1) egy ország büntető tör-vénykönyve, ill. a nemzetközi jog szerinti →bűncselekmény, amelynek jellemzője a nyilvánosság, a kegyetlen → erőszak, a megfélemlítés, a kikényszerítő törekvés.(2) Megfélemlítő akció. <terrorist attack>⁴⁸

Egy sportrendezvény biztosítása során, különösen, ha kiemelt biztonsági kockázati szintűnek lett minősítve, számolni kell a ténnyel, hogy egy esetleges terrortámadás célpontja lesz. Ezek az események úgynevezett puha célpontként is definiálhatók, melyeknek a biztonsági intézkedéseit, oly mértékben kell erősíteni, hogy kemény célponttá váljanak a bűnelkövetők szemében.

A puha célpontnak, mint kifejezésnek nincsen egy tudományos értelmezése. A katonai terminológiából vettük át, az ottani jelentése: páncélozatlan, könnyen támadható célpont. Mégis biztonsági szemszögből minden olyan lehetséges célpontot „puhának” minősíthetünk, amely tulajdonságai alapján könnyen sebezhetővé teszi. Ezek a helyek, helyiségek általában

⁴⁸ BODA J. et al. (2019.) i. m. terrortámadás címszó p. 561.

közforgalom számára nyitott magánterületek, például a szálloda vagy futball stadion. Ezeknek a közös jellemzői, hogy nagy mennyiségű, kevésbé ellenőrzött személy tartózkodik ott.⁴⁹

Ezen meghatározás alapján azonban nem jelenthetjük ki egyértelműen, hogy a Groupama Aréna is puha célpont lenne, hiszen ha már csak a beléptetés komplexitását nézzük, azt hogy mennyi óvintézkedést tettek a hívatlan személyek távoltartására egy elég kemény falba tudnak ütközni az elkövetők. Ugyanakkor fontos, hogy a biztonságot garantáló személyek mindenre fel legyenek készítve, és ha mégis történne egy ilyen cselekmény, akkor azonnal tudjanak rá reagálni.

Ez a téma azért is nyeri aktualitását, hiszen 2020 november 02 – án a Bécsi Terrortámadás hatására az emberek szubjektív biztonságérzete is megingott, és egy hazánkhoz ennyire közel eső ilyen esemény bekövetkezése egy kicsit felnyitja az emberek szemét a rideg valóságra.

A rendőrség éppen ezért konkrét tervet állított össze, amelyben lépésről lépésre leírja azokat a szükséges intézkedéseket és teendőket, amiket ilyenkor az állománynak végre kell hajtania. A személy- és vagyonőröknek a rendőrség részére azonnal jelezni kell, ha robbanás vagy bármilyen más terrorcselekmény történt. Pontosan meg kell határozni, hogy hol történt az esemény, magát a támadás jellegét (fegyveres támadás, teherautós támadás, esetleg robbanás történt). Ezen kívül meg kell mondani a sérültek körülbelüli számát, illetve azt, hogy milyen fokú sérüléseket szenvedtek. Közöni kell a hatóságokkal azt is, hogy a biztonsági emberek megkezdték-e már a sebesületek ellátást, az esetleges tüzek eloltását, tartózkodik-e egészségügyi szakember a helyszínen. A feladat komplexitásának igénye pedig alapvetően, a teljes körűen felkészített magánbiztonsági szakemberek rendelkezésre állását feltételezi.

4.3.5 Kiürítési terv

Abban az esetben, ha a sportrendezvény helyszínén, az összegyűlt tömegben, vagy csak az esemény közvetlen környezetében történik egy előre nem várt esemény, például tömegszerencsétlenség, természeti vagy egyéb katasztrófa, akkor gondoskodni kell arról, hogy, az összes jelenlévő személy távozhasson a létesítményből és annak területéről. Ezt megteheti gyalogosan vagy akár tömegközlekedési eszközök használatával is. Gyalogosan több irányba is történhet a kiürítés: az Üllői út vagy az Albert Flórián utca felé, illetve a Könyves Kálmán Körút vagy a Népliget irányába. A tömegközlekedési eszközöket figyelembe véve pedig, a hármas metró, az egyes villamos, valamint az autóbuszok felé.

⁴⁹ Lippai Zsolt - Thieme-Eső Milán: A szállodák, mint „puha célpontok” 162. (DOI: 10.37372/mrttvpt.2020.1.9)

A kiürítési terv részletesen leírja, hogy melyik szektorból, milyen útvonalon, merre kell elhagyni az Aréna területét. Magából a tömegértékelésből pedig két dolgot lehet levonni. Az első, hogy a meglévő humán erőforrással végrehajtható a gyors és biztonságos kiürítés, vagy a másik opció szerint a jelenleg rendelkezésre álló személyi állomány nem elegendő. A fő cél ilyenkor mindig az élet- valamint a vagyonmentés.

4.4 Biztonsági terv kiegészítése egy kiemelt kockázatú mérkőzés esetén

A biztonsági terv kiegészítése azt a célt szolgálja, hogy az adott mérkőzésre legyenek aktualizálva az információk, adatok, időpontok stb. Le kell benne írni az alapvető információkat, mint például, hogy ki a rendezvény szervezője, a pontos dátumot, időpontot, helyszínt, a programot és a résztvevőket. A programnál meg kell határozni, hogy melyik sportrendezvényről van szó, illetve a forduló számát is.

A kiegészítés azokat az aktuális információkat is tartalmazza, amik a biztonsági értekezleten hangzottak el.

Amikor időpontokról beszélünk, akkor le kell tisztázni azt is, hogy a biztosítás kialakításában részt vevő személyeknek mikor kell a rendezvény helyszínén megjelenniük. Ezen kívül meg kell határozni, hogy a fontosabb beosztások hány főt érintenek, illetve ezek a szereplők miért felelősek. Meg kell határozni, hogy a biztosításban résztvevő személyeknek hol lesz a bázis, illetve, hogy az egészségügyi egység hol, hány fővel és milyen felszereltségű gépjárművekkel kell, hogy rendelkezzen, például esetkocsival, rohamkocsival stb.. Fontos, hogy az egészségügyi személyek létszámát mindig a szurkolói létszámhoz kell alakítani.

Talán a laikus emberek számára nem tűnik annyira fontosnak, hogy a biztonsági szolgálat különböző tagjai milyen öltözetet esetleg formaruhát viselnek, pedig ez is a szervezettséget, praktikusságát, illetve a profizmust hivatott kiemelni. A VIP szektorokba általában öltöny, ing nyakkendő (rendszeresített) kombinációban jelenhetnek meg kizárólag a biztonsági szolgálat emberei. A további területeken fekete póló, sötét hosszú farmernadrág vagy oldalzebes gyakorlónadrág az elfogadott. Ha belegondolunk ennek esztétikai szerepe is van, hiszen a néző valószínűleg hamarabb fog mondjuk segítséget kérni egy jól szituált személytől, mint egy olyan biztonsági őről, aki mondjuk melegítőben jelenik meg. Ezen kívül még fontos megkülönböztetés, hogy az egységvezetők kék, a rendezők sárga, a közreműködők pedig zöld láthatósági mellényt viselnek.

A biztonsági terv ezen kívül még előírja, hogy hogyan fog zajlani a kordonozás, hova kell, illetve hova nem kell majd ilyen eszközt kirakni. Még egyszer összefoglalóan össze kell egybe

gyűjteni, hogy hogyan fog zajlani az adott mérkőzésre a beléptetés, mik a szektorbeosztások, mennyi az Aréna befogadóképessége, mik a bevezetett korlátozások valamint hogyan zajlik majd a parkoltatás menete.

Ezekon kívül még bele kell írni, hogy történt-e tűzszerészeti átvizsgálás. Egy kiemelt biztonsági kockázatú minősítést követően ez kötelező eleme a biztosításnak. Valamint, meg kell határozni, hogy a rendőrség a csapatbuszok részére biztosít-e közbiztonsági kísérést.

Illetőleg olyan általános információk is rögzítésre kerülnek a biztonsági terv kiegészítésében, mint a közreműködők, a biztosítás vezetőinek, az egységvezetők feladatai, az általános feladatok, a tiltott tárgyak listája. Azok a feltételek, amik alapján egy sportrendezvényt megszakítanak vagy felfüggesztenek.⁵⁰

⁵⁰ 2004. évi I. törvény a sportról 68. §. (6-7)

5. KIEMELT SPORTRENDEZVÉNY

BIZTOSÍTÁSÁNAK ÖSSZEFOGLALÓJA

Ahogyan a biztonsági terv és annak kiegészítése is ábrázolta, jól kivehető az egész folyamat bonyolultsága és sokrétűsége. A terven végig haladva magát a sportrendezvény menetét is végig lehet követni. Magát a rendezvény menetét négy nagyobb blokkon keresztül be lehet mutatni. Ez a négy időszak, a megelőző védelem időszaka, a gyülekezés időszaka, a rendezvény időszaka valamint az utóbiztosítás időszaka.

Megelőző védelem időszaka

A megelőző védelemi időszakban kell megkezdeni, a már birtokunkban lévő adatok tanulmányozását, illetve feldolgozását, ezen felül szakvéleményeket kell kikérni a mérkőzés lebonyolításával kapcsolatban. Olyan információkat is össze kell gyűjteni, amelyek a sportrendezvény veszélyeztetettségére vonatkozhatnak. Fontos, hogy minden rendezvény előtt, az adott helyszínt az illetékes szervezet megbízott képviselőjével be kell járni. Magát a rendőri tevékenységet is el kell kezdeni megszervezni, illetve a rendőrségnek a főbb útvonalakat, amelyeken megközelíthető az Aréna visszatérően ellenőrizni kell, hogy vannak-e olyan eszközök az út mentén, amelyek közbiztonsági kockázatot jelenthetnek, például építkezési sít. Fel kell mérni a sportlétesítmény környezetét is, lehetséges kockázati tényezők feltárásával kapcsolatban. Ki kell dolgozni, és a biztonságot szolgáltató személyek között nyilvánosságra kell hozni a biztonsági és korlátozó rendszabályokat. Valamint a sajtó munkatársait is a megfelelő tájékoztatásban kell részesíteni.

Gyülekezés időszaka

A gyülekezési időszakban a rendőrség, a Fradi Biztonsági Szolgálat Kft., valamint az egyéb szereplők, például a mentőszolgálat munkatársai elfoglalják a számukra kijelölt pozíciókat. Akik a külső biztosítást hajtják végre, főképp rendőri szervek, figyelik az érkező szurkolók magatartását. Életbe lépnek a különböző biztonsági és korlátozó intézkedések. A beléptetés során a tiltott transzparenszekre, a közbiztonságra különösen veszélyes, valamint a pirotechnikai eszközökre nagy figyelmet fordítanak, hogy ne juthasson be ilyen a rendezvény területére. Fontos, hogy az érkező tömeg zavartalanul tudjon haladni, így elkerülve azt, hogy káosz alakuljon ki. A rendezők törekednek arra, hogy a beléptetés minél gyorsabban és szakszerűbben végbe menjen.

Rendezvény időszaka

A rendezvény időszakában a fő célok között szerepel, hogy a mérkőzés zavartalanságát biztosítsák a rendezők, valamint a hatósági szervek, a személy- és vagyonbiztonságot megóvják, illetve a szabálysértéseket és a bűncselekményeket megelőzzék valamint a már folyamatban lévő cselekményeket megszakítsák. A leggyakoribb bűncselekmények között szerepel a rongálás, a rendbontás, a garázdaság, a rágalmazás vagy éppen a nemzeti szocialista vagy kommunista rendszerek bűneinek nyilvános tagadása. Ezeken kívül erre a periódusra tehető, a zárások, kordonozások, terelések kialakítása, ha a tömeg miatt erre szükség van. Alapvetően fenn kell tartani a biztonsági és korlátozó intézkedéseket, amelyekhez elengedhetetlen a biztonsági szolgálat tagjai és a rendőrség megfelelő és hatékony kommunikációja.

Utóbiztosítás időszaka

Az utóbiztosításban leginkább a rendőrség munkatársai vesznek részt, de az Aréna belső területein a Fradi Biztonsági Szolgálat Kft. tagjai is részt vesznek. Ellenőrzés és megfigyelés alatt tartják az ellenőrzési útvonalakat, hogy a kiérkező nézők a lehető leghatékonyabb és leggyorsabb módon elhagyhassák a rendezvényt. Valamint továbbra is figyelnek a rendbontások megelőzésére. A korábbi korlátozó és biztonsági intézkedéseket feloldják.

6. BEFEJEZÉS

6.1 Hipotézis beigazolódása vagy cáfolása

A megszerzett tapasztalataim alapján, valamint a kutatásom végeredményeként kijelenthetem, hogy az általam alkotott hipotézis vagyis „Egy kiemelt sportrendezvény biztosítása végrehajtható-e kizárólag a magánbiztonsági szektor szereplői által?” feltevés nem nyert igazolást. Egy kiemelt sportrendezvény biztosítása nem lehetséges kizárólag a magánbiztonsági szektor szereplői által. A rendvédelmi hatóságok, valamint egyéb (akár civil) szervezetek nélkül nem lehet egy ilyen mérközést biztonságosan lebonyolítani. Itt is szükség van az úgynevezett közbiztonsági háló szereplőire. Habár ezt a fogalmat, alapvetően településbiztonság kapcsán lehet megtalálni, mégis úgy gondolom, hogy egy ilyen kiemelt fontosságú mérközés kapcsán is érdemes megfontolni a tartalmát. Miszerint egy adott stratégia szerint kell beazonosítani az összes olyan szereplőt, akik részt tudnak venni a biztonság megteremtésében.⁵¹ A közreműködők számára fontos, hogy egymással partneri együttműködési viszonyt alakítsanak ki és egy olyan gördülékeny együttműködés alakuljon ki az érintettek között, amely segítségével, adott esetben egy kiemelt biztonsági kockázatú minősítésű mérközés külső és belső biztosítása érdekében tudjanak hatékonyan közösen dolgozni. Hiszen maga a cél is közös, hogy a sportrendezvény alatt biztosítsák az állampolgárok személyes biztonságát, valamint a vagyonát megóvják.

Ugyanakkor nem mehetünk el amellett a tény mellett sem, hogy a magánbiztonsági szektor a rendszerváltás óta egy nagy léptékű fejlődésen ment keresztül, és még mindig nagyon sok kiaknázatlan lehetőség van benne. Mára már az állam elvesztette a monopol helyzetét a biztonság megteremtésében. A piac abba az irányba mozog, hogy egyre több területen kapnak nagyobb lehetőséget a civil szféra képviselői. Nem véletlenül, hiszen a magánbiztonsági cégek profitorientáltak, céljuk, hogy a rájuk bízott munkát, biztosítást a lehető legjobban végezzék el, hogy a megrendelő vállalatoktól, akár állami szervektől is pozitív visszajelzést kapjanak, ezáltal az ügyféllistájuk is tud bővülni.

6.2 Észrevételek

Mint ahogy a dolgozatomban is többször megemlítettem, nagyon fontos, hogy a biztosítást vezető parancsnokon túl a végrehajtó állományon keresztül, a rendezők, közreműködőket is beleértve, megfelelő szaktudással kell rendelkezniük. Hiszen nekik kell garantálni a

⁵¹ Christján László: A helyi önkormányzatok felelőssége a települések közbiztonságának megteremtésében. Magyar Rendészet (Rendészettudományi helyzetértékelés 2020) XX. évfolyam, 2020/3. szám 74.

sportmérkőzéseken a biztonságot. Ehhez viszont elengedhetetlenül szükséges, hogy ezeket a munkavállalókat megfelelő szintű oktatásban és képzésekben részesítsék. Ahhoz képest, hogy mennyire magas biztonsági kockázatúak tudnak lenni az adott sport vagy akár egyéb rendezvények, ma Magyarországon az intézményes szakmai képzések messze elmaradnak a szükségéstől.⁵² Úgy is mondhatjuk, hogy a személy- és vagyonőrök képzése, a vezetők képzése heterogén, hiszen nincsen lebontva különböző rendezvények biztosítására, pedig, ha csak a labdarúgást nézzük, az igény meglenne rá. A felsőoktatásban a Nemzeti Közszolgálati Egyetem, bűnügyi és rendészeti (többek között a biztonsági szakirányon) szakokon, a Testnevelési Egyetem sportmenedzser szakán, valamint a jogtudományi karok osztatlan jogász képzésein egy bizonyos alapot kapnak meg a hallgatók. De ez közel sem elegendő és ad megfelelő mélységű tudást. Hiszen olyan szempontokat is figyelembe kell venni, mint a vezetői kompetenciák fejlesztése vagy az elméleti és gyakorlati tudás bővítését, specializációját.

A Sport törvény szerint⁵³ a rendőrségnek részt kell venni a biztonsági feladatokat ellátó személyek felkészítésében. A példák azt mutatják, hogy általában nem, vagy csak nagyon nehezen tud megvalósulni. A Magyar Labdarúgó Szövetségnek számos kezdeményezése volt arra, hogy hogyan lehetne fejleszteni ezeket a területeket, de sajnos ezek csak részleges megoldásokat kínáltak.

A határainkon túli területeken az egyik első olyan dokumentum, amely kimondottan a sportlétesítmények és a mérkőzések biztonságával foglalkozott részletesebben, valamint kiemelte, fontos, hogy a vezetői feladatokat ellátó személyek megfelelő szaktudás birtokában legyenek, az 1992-ben kiadott European Sports Charter (ESC).

Az UEFA szeretné elősegíteni, hogy azok a szakemberek, akik részt vesznek a biztosítás folyamatában különböző képzéseken a megfelelő tudásanyagot szerezzék meg. Ehhez szorosan hozzákapcsolódik az Európai Tanács Nézőtéri Erőszak Elleni Állandó Biztosságnak a 2011/1 számában foglalt rendelkezések, amelyek szeretnék fejleszteni a labdarúgópályák biztonságát.

Ezen kívül az UEFA és az MLSZ között létrejött egy olyan kooperáció, amelyben Magyarország részére több képzési programot⁵⁴ terveztek indítani. 2019-ben nagy sikere volt a pirotechnikai képzésnek, az ebben az ágazatban dolgozó személyek megtanulták hogyan tudják könnyen kiszűrni ezeket az eszközöket, illetve, hogy milyen módon lehet őket hatástalanítani.

⁵² Cserny Ákos – Christián László: Gondolatok a (sport)rendezvények biztonságának fokozásához, Belügyi Szemle, 2020/11 71.

⁵³ 2004. évi I. törvény a sportról 70. §. (4)

⁵⁴ UEFA Stadium and Security Expert Programme (SSEP), vagy a UEFA Stewards Training Package.

Valamint egy olyan sportrendészeti képzés, amely során a közbiztonságra veszélyes szurkolók mérközésről való távolságtartásának a jogi kereteit sajátították el. A 2020-ra tervezett képzések sajnos a járványhelyzetre való tekintettel nem tudtak megvalósulni, pedig olyan témák voltak a terítéken, mint például a terrorveszély felismerése a sportrendezvényeken, illetve hogy, hogyan tudják a drónokat alkalmazni, mint biztonsági eszközök.

Természetes azért hazánkban is igyekeznek a szakemberek felvenni a lépést az egyre növekvő biztonsági igénnyel. Éppen ezért 2020-tól a Testnevelési Egyetemen egy olyan kétféléves szakirányt végezhetnek el az érdeklődők, amely segíti a tudásukat elmélyíteni a sportrendezvények biztosítása témakörben. A szak neve „*Rendezvényszervezés – Sportbiztonság*”.⁵⁵

6.3 Javaslatok

Véleményem szerint az előző fejezetben említett külföldi példák átvétele és hazai törekvések nagyon jó irányba haladnak, mégis még rengeteg olyan területe van a sportesemények biztosításának, amelyre nem jut elegendő hangsúly.

Elsőként szeretném megemlíteni, hogy külföldi példákhoz hasonlóan, Magyarországon is fejleszteni kellene a szurkolókkal való kapcsolattartáson. Természetesen vannak az adott mérkőzéseken erre kijelölt emberek, de egy természetes biztonsági őr vagy esetleg egy rendőr nem fogja tudni, már csak munkájából, hivatásából adódóan sem úgy képviselni a szurkolók érdekeit, ahogy azt ők esetlegesen elvárják. Nemzetközi viszonylatban megfigyelhető, hogy erre nem egy-egy ember van kijelölve, hanem egész csoportok végzik ezt a feladatot. Fontos, hogy erre, pozícióra szintén megfelelő képzést kapjanak mind elmélet, és mind a gyakorlat szintjén is.

A személy- és vagyonőröknek olyan speciális képzéseket kellene készíteni, amelyek elvégzésére már egy magasabb tudásra lesz a szükség. Illetve még ezt is lehet tovább bontani, olyan továbbképzések irányába, ami mondjuk, egy szektorparancsnoknak kell. Emellett a már meglévő állományt is folyamatosan oktatni kell, hiszen haladniuk kell az új felgyorsult világgal nekik is.

Az előző részben már megjegyeztem, hogy a rendőrégnek törvényben előírt feladatának kellene lennie, a biztonságban résztvevő személyek képzése. Úgy gondolom, hogyha már a törvényi

⁵⁵ Cserny Ákos – Christián László: Gondolatok a (sport)rendezvények biztonságának fokozásához, Belügyi Szemle, 2020/11 84.

keret biztosítva van, akkor megfelelő anyagi és humán erőforrást kéne átcsoportosítani ahhoz, hogy ezeket a képzéseket, gyakorlatokat el tudják végezni.

7. ÖSSZEGZÉS

Úgy gondolom, hogy dolgozatomban sikeresen kielégítő választ kaptam a hipotézisemben feltett kérdésekre, miszerint: „Egy kiemelt sportrendezvény biztosítása végrehajtható-e kizárólag a magánbiztonsági szektor szereplői által?” Habár a válasz negatív volt, mégis ezen keresztül alapos bepillantást nyerhettem a sportrendezvények biztonságának világába.

Dolgozatom első felében részletes képet kaptam a biztonság megteremtőinek a szereplőiről, arról, hogy a komplementer rendészeti rendszer keretein belül, hogyan lehetnek képesek együtt dolgozni. Az állam a rendvédelmi szervein keresztül szavatolja a biztonságot. A magánbiztonsági szféra szereplői pedig, a biztonságot, mint áruterméket szolgáltatja az állampolgárok igényeinek megfelelően. Különböző törvények vonatkoznak rájuk, eltérő jogkörökkel rendelkeznek, de a céljuk közös, a biztonság garantálása. Ezt pedig úgy tudják a lehető legjobban biztosítani, ha közösen, partnerként dolgoznak együtt. Jelen esetben a kulcsszó az az együttműködés.

Felmerült a biztonság, mint fogalomnak a kérdése is, ami egy sportrendezvény esetében egy elkerülhetetlen tényező. Ezen kívül alapos képet sikerült lefestenem a jogi szabályozásról is, amik lényegében a keretét biztosítják meg a védelmi intézkedéseknek.

Egy biztonsági terv részein végig menve, megismerkedhettem a Ferencváros Stadionjával, magával a Groupama Arénával. A szektorok elhelyezkedéséről, a különböző beléptetési pontokról és magáról a beléptetésről is, ami lényegében az egyik kulcsfontosságú elem a biztosítás során. Ezen kívül számba vettem egy terrortámadás lehetőségét is, és ezzel kapcsolatban egy kiürítési terv részleteibe is sikerült egy kis bepillantást kapni.

Végül sikerült össze gyűjteni a már meglévő olyan képzéseket és lehetőségeket, amelyeket kiaknázva ma Magyarországon a sportlétesítmények biztosítását végző szakemberek képzését segítik elő. Illetve olyan megoldásokat is javasoltam a dolgozatom végén, melyek véleményem szerint csak még tovább tudnák fokozni egy sportrendezvény biztonságát.

8. IRODALOMJEGYZÉK

BODA József et al. (szerk.): Rendészettudományi Szaklexikon. Dialóg Campus, Bp., 2019.

MASLOV, Abraham: Toward a Psychology of Being. 1968. Ford. Turóczi Attila. Ursus Libris, 2003,

Dr. Habil. CHRISTIÁN László (szerk.): Létesítményvédelem NKE RTK Bp., 2014.

Dr. Tóth Nikolett Ágnes: Sportrendészet a sportigazgatás rendszerében, NKE, Bp. 2019

Cserny Ákos – Dr. Habil. Christián László: Gondolatok a (sport)rendezvények biztonságának fokozásához, Belügyi Szemle, 2020/11

Korinek László: Privát biztonság. Belügyi Szemle, 1998/12.

CHRISTIÁN László (szerk.): A magánbiztonság elméleti alapjai. NKE RTK, Bp., 2014.

CHRISTIÁN László (szerk.): Személy – és vagyonvédelem NKE RTK Bp., 2014.

Cserny Ákos – Christián László: Gondolatok a (sport)rendezvények biztonságának fokozásához, Belügyi Szemle, 2020/11

Rendészeti szervek” in JAKAB András – FEKETE Balázs (szerk.): Internetes Jogtudományi Enciklopédia (Alkotmányjog rovat, rovatszerkesztő: BODNÁR Eszter, JAKAB András) <http://ijoten.hu/szocikk/rendeszeti-szervek> (2018).

KEREZSI–NAGY (49. j.)

UEFA Safety and Security Regulations (ford.: Európai Labdarúgó Szövetség (UEFA) Biztonsági és Rendelkezési Szabályzata), 2019.

HALÁSZ Csenge: Ujjlenyomatban a privátszféra? A biometrikus azonosítás és a magánélethez való jog metszéspontjai, Publicationes Universitatis Miskolcensis Sectio Juridica et Politica, Tomus XXXVII/2 (2019)

Christián László: A helyi önkormányzatok felelőssége a települések közbiztonságának megteremtésében. Magyar Rendészet (Rendészettudományi helyzetértékelés 2020) XX. évfolyam, 2020/3. szám

Lippai Zsolt - Thieme-Eső Milán: A szállodák, mint „puha célpontok”

UEFA Stadium and Security Expert Programme (SSEP), vagy a UEFA Stewards Training Package.

Törvények:

2004. évi I. törvény a sportról

54/2004. (III. 31.) Korm. rendelet a sportrendezvények biztonságáról 1. §; 6. § (1)

5/2006. (II. 7.) EüM rendelet a mentésről

994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről

A személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló
2005. évi CXXXIII törvény

1744/2013. (X.17) Korm. határozat a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2013–2023).

Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)

2018. évi LV. törvény a gyülekezési jogról

1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről

2005. évi CXXXIII. törvény a személy – és vagyonvédelmi, valamint magánnyomozói tevékenység szabályairól 1. §, 25. §, 27-32. §.

Linkek:

<https://www.groupamaarena.com/bemutatkozas>

<https://www.groupamaarena.com/kapcsolat>

<https://www.groupamaarena.com/vip-szektoraink>

<https://www.fradi.hu/>

Fogalom magyarázat:

Az ACAB (All cops are bastards rövidítése, vagyis az üzenet szerint minden rendőr rohadék) egy politikai szlogenként használt mozaikszó, amely a rendőrséggel szembenálló disszidensekhez kapcsolódik. Jellemzően hívószóként írják a graffitikba, tetoválásokba vagy

más közterületi képekbe. Néha numerikusan "1312"-ként jelenítik meg, ami a betűk sorrendjét jelenti az angol ábécében.

9. ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra Groupama Aréna szektorbeosztása	17
2. ábra Groupama Aréna elhelyezkedése.....	18

